

Nederlands

Schloß Schönbrunn

Schloß Schönbrunn

Schloß Schönbrunn

Schloß Schönbrunn

De pronkkamers op de bel-etage

Al in de 17de eeuw hadden de Habsburgers op deze plek een lustslot laten bouwen, dat echter in 1683, tijdens het 2de Turkse beleg van Wenen, werd verwoest. Na de overwinning over de Osmanen kreeg de Oostenrkse barokarchitekt Johann Bernhard Fischer von Erlach van keizer Leopold I. de opdracht , hier een jachtslot te bouwen. 50 jaar later liet Maria Theresia Schönbrunn door Nicolaus Pacassi tot haar officiële zomerresidentie in de rokokostijl ombouwen. Hier bracht zij met haar hofhoudng, die uit meer dan 1500 personen bestond, de zomermaanden door.

De keizerlijke familie heeft ook altijd zelf aan de inrichting van de vertrekken bijgedragen, waardoor de geschiedenis van het paleis tot op heden levendig is gebleven en ons daardoor een indruk van de wooncultuur en van het dagelijkse leven van de Habsburgers wordt geboden. Ook haar opvolgers hebben natuurlijk hun „sporen” achtergelaten, vooral haar achterachterkleinzoon keizer Frans Jozef I., die in Schönbrunn is geboren en na een regeringsperiode van 68 jaar in 1916 hier stierf.

Als u op de 1e verdieping bent aangekomen, betreedt u rechts het zgn. visgraatvertrek. Door het raam ziet u de grote binnenplaats, dat bij het kindermuseum hoort, waar onze kleine bezoekers veel over het dagelijkse leven aan het keizerlijke hof te weten kunnen komen en ook dingen kunnen uitproberen.

Door de open deur kunt u een blik werpen in het buro van de vleugeladju-dant. De voornaamste taak van een vleugeladjudant was, de keizer van militaire informatie te voorzien. Dit verklaart vermoedelijk de reden, waarom hij in de onmiddellijke nabijheid van de keizer zijn buro had.

Vertrek van de lijfwacht
1^e vertrek
In dit vertrek was de lijfwacht van Frans Jozef geposteerd, die de toegang tot de vertrekken van de keizer moest bewaken. Rechts ziet u een kachel van keramiek, die, net zoals alle andere in het paleis, werd gestookt (aanvankelijk met hout) vanuit een gang, die achter de vertrekken loopt, om de keizerlijke familie niet te storen en om geen stof en rook te veroorzaken. In de 19^e eeuw werd een hete luchtver-warming geïnstalleerd, die echter sinds 1992 niet meer wordt gebruikt.

Biljartzaal

2^e vertrek
Deze zaal diende als wachtkamer voor audienties bij Frans Jozef, die 2 keer per week plaats vonden . De biljarttafel, destijds aangeschaft door de grootvader van Frans Jozef, keizer Frans II / I., stond er als tijdverdrijf voor de officieren. Aan de muren hangen drie grote schilderijen; het middelste toont de eerste verlening van de orde van Maria Theresia in het jaar 1758. Deze orde, in het leven geroepen door Maria Theresia, was de eerste orde van verdienste in het keizerrijk en gold als één van de hoogste onderscheidingen door het Keizerhuis. De schilderijen links en rechts herinneren aan het honderdjarige jubileum van de stichting ervan – Frans Jozef gaf toen een luisterrijk diner in de Grote Galerij van dit paleis en een ontvangst in het slotpark.

Walnotenhouten kamer
3e vertrek

De kostbare lambrizing van walnotenhout, die met zijn versieringen van bladgoud en de wandtafeltjes nog horen tot de originele rokoko-inrichting uit de tijd van Maria Theresia, geeft zijn naam aan dit vertrek. De kroonluchter stamt uit de 19de eeuw. Hier hield Frans Jozef audientie. Men kwam naar de keizer, om hem te bedanken voor een onderscheiding, om een verzoek in te dienen, of om zich voor te stellen, nadat men een officiële aanstelling had gekregen. Frans Jozef ontving zo'n 100 personen op een ochtend. Hij was bekend om zijn opmerkelijk geheugen – nooit vergat hij een naam

of een gezicht , dat hij een keer had gezien. De audienties, die door de keizer met een licht knikken van het hoofd werden beëindigd, duurden normaal slechts enkele minuten.

Werkkamer van keizer Frans Jozef I
4^e vertrek
Frans Jozef besteeg al op 18-jarige leeftijd de troon van het Keizerrijk Oostenrijk. Zijn dagelijkse werktaak was enorm – zijn werkdag begon al vóór 5 uur ‘sochtends en hij bracht de hele dag door aan zijn schrijftafel, die u rechts ziet staan; hier bestudeerde hij de dossiers en liet hij zijn ontbijt en middageten serveren. Zo speelde zich het leven van de “eerste ambtenaar van de staat” grotendeels af aan deze schrijftafel. De keizer vond een kostbare inrichting van zijn privé vertrekken niet belangrijk, hij nam genoegen met portretten en foto’s van zijn familie en met geschenken van zijn kinderen en kleinkinderen.

Één van de beide grote portretten toont ons Frans Jozef op 33-jarige leeftijd, het andere zijn gemalin Elisabeth, de, onder haar bijnaam “Sisi” tot mythos gewordene, keizerin.

Slaapkamer van keizer Frans Jozef I.
5e vertrek

In deze kamer begon de dag van de keizer, die volgens een strak opgezet tijdschema verliep: hij stond normaliter reeds om 4 uur op en verrichtte hier met koud water zijn ochtendtoilet, alvorens hij, als strenggelovige katholiek, op het bidbankje, dat links van het bed staat, neerknielde voor het ochtendgebed. Het bed van metaal getuigt op indrukwekkende wijze van de eenvoudige en spartaanse leefwijze van de keizer. In dit bed stierf Frans Jozef op 86-jarige leeftijd, na een regeringstijd van 68 jaar, in 1916, m.a.w. gedurende de Eerste Wereldoorlog. Het portret op de schildersezel toont de keizer op zijn sterfbed. Frans Jozef heeft tijdens zijn lange leven vele beproevingen moeten doorstaan : de eerste dochter, Sophie, stierf op 2-jarige leeftijd; zijn broer, Maximiliaan, werd , als keizer van Mexico, door de revolutio-nairen gefusilleerd; dan was er nog de tragische zelfmoord van zijn enige zoon Rudolf en tot slot werd zijn geliefde vrouw Elisabeth vermoord door een Italiaanse anarchist. Bij het verlaten van het vertrek ziet u links, na de deur, het keizerlijke toilet, dat pas in 1899 naar Engels model voor Frans Jozef werd geïnstalleerd.

De volgende 3 kleine kamers hoorden tot de vertrekken van keizerin Elisabeth. In het kabinet (7de vertrek), dat zij als werkkamer benutte, schreef zij haar talrijke brieven, dagboeken en gedichten. Hier bevond zich een wenteltrap, die na de val van de monarchie werd verwijderd en die naar de privévertrekken van de keizerin op de begane grond leidde.

De toiletkamer (8ste vertrek) is gewijd aan de schoonheidszorg van de keizerin. Elisabeth werd beschouwd als één van de mooiste vrouwen van haar tijd en was zich er ook van bewust! De zorg om haar schoonheid en de sportbeoefening, terwille van haar slanke figuur, bepaalden de dagindeling van Elisabeth; de verzorging van haar prachtige haar, dat tot aan de bodem viel, nam elke dag enkele uren in beslag.

Loopt u a.u.b. door deze kamertjes verder naar het 9^e vertrek, de gemeenschappelijke slaapkamer van Frans Jozef I en Elisabeth.

Gemeenschappelijke slaapkamer
9^e vertrek

In 1854 trouwde Frans Jozef met zijn nicht Elisabeth, die toen net 16 jaar oud was. Dit vertrek werd, naar aanleiding van hun huwelijk, als gemeenschappelijke slaapkamer ingericht. Frans Jozef heeft zijn vrouw zijn leven lang verafgood – of deze gevoelens op gelijke wijze werden beantwoord, moet helaas worden betwfeld. Elisabeth keurde van begin af aan de strenge hofetiquette af en ontwikkelde zich in de loop der jaren tot een zelfbewuste vrouw. Zij leidde een eigen, onafhankelijk leven met lange reizen en was nog nauwelijks in Wenen aan te treffen. In september van 1898 werd de keizerin op 61-jarige leeftijd in Genève met een vijl vermoord door de Italiaanse anarchist Luigi Lucheni.

Salon van keizerin Elisabeth
10e vertrek

In de ontvangtsalon van Elisabeth wordt de sfeer bepaald door de witte, vergulde lambrizing, de lichte, zijden wandbespanning en het prachtige meubilair in de neo-rokoko stijl. De klok voor de spiegel heeft aan de achterkant een wijzerblad in spiegelbeeld, waardoor men de tijd ook via de spiegel kan aflezen! De pastel-portretten uit de 18de eeuw verdienen uw speciale aandacht. – ze tonen ons kinderen van Maria Theresia en stammen van bekende kunstenaars, oa. ook van Liotard, een schilder uit Genève, voor wie zij een bijzondere voorliefde had. Het portret links naast de kachel laat Marie-Antoinette, de jongste dochter van Maria Theresia, in jachtkostuum zien. Zij werd in 1770 als 15-jarige aan de toekomstige Franse koning, Lodewijk XVI, uitgehuwelijkt, om de eeuwenoude rivaliteit tussen de Bourbons en de Habsburgers te beëindigen. Zij werd in 1793 tijdens de Franse Revolutie op de guillotine terecht-gesteld.

„Marie Antoinette“ kamer
11^e vertrek

Dit vertrek diende als zaal voor maaltijden in familiekring. De familiediners volgden de strenge hofetiquette – de tafel was altijd feestelijk versierd, in het midden stonden vergulde opzetstukken, versierd met bloemen, fruit en pralines. Bij officiële diners werden Franse gerechten geserveerd; bij familiediners gaf Frans Jozef de voorkeur aan gerechten uit de Weense keuken, zoals wiener schnitzel, rundvleesgoulasch, tafelspitz of de beroemde kaiserschmarren. Om de gerechten altijd vers en warm te kunnen serveren, werden ze vanuit de hofkeukens in verwarmde kisten naar de desbetreffende vertrekken gebracht en in een aangrenzend vertrek met kolen – later op gasréchauds – warm gehouden. De keizer zat in het midden van de tafel, tegenover hem, indien aanwezig, de keizerin. Omdat Elisabeth echter vaak een vastenkuur volgde, om haar slanke figuur te houden, nam zij slechts zelden aan deze gemeenschappelijke maaltijden deel. Familiediners begonnen meestal om 6 uur ‘savonds en bestonden uit 3 tot 6 gangen. Het servies op deze tafel, die waarheidsgetrouw is gedekt, is in bruikleen van de voormalige “Hoftafel- en Zilverkamer” in de Weense Hofburg, waar ook nu nog een grote verzameling aan kleinoden van porcelein en zilver van de toenmalge keizerlijke huishouding tentoongesteld wordt. Behalve het persoonlijke serviesgoed van kezerin Elisabeth vindt u daar ook het gouden privéservies van Maria Theresia en nog veel meer.

Kinderkamer
12e vertrek

In de zogenaamde kinderkamer hangen portretten van de dochters van Maria Theresia. Het merendeel van haar 11 dochters werd reeds op jeugdige leeftijd om politieke redenen uitgehuwelijkt. Direct naast de deur links ziet u het portret van Maria Christina, haar lievelingsdochter. Zij was de enige, die een huwelijk uit liefde mocht sluiten en wel met Albert van Sachsen-Teschen, de stichter van de Albertina. U kunt ook een blik werpen in een badkamer, die in 1917 werd ingericht voor de laatste Habsburgse keizerin, Zita. Aan de andere kant van het vertrek ziet u het ontbijtkabinet. De medaillons aan de muren zijn gestikt door Elisabeth Christine, de moeder van Maria Theresia.

Gele salon
14e vertrek

Met de gele salon beginnen de appartementen aan de tuinkant van het paleis. Opmerkelijk zijn hier de schilderijtjes in pastel van Jean-Étienne Liotard uit Genève, die op zeer realistische wijze kinderen van gewone burgers tonen. Deze staan in sterk contrast tot de typische stijve hofportretten van de kinderen van Maria Theresia, die we bijvoorbeeld in het volgende vertrek kunnen zien. Daar bevindt zich ook een portret van Maria Theresia als koningin van Hongarije van de hofschilder Martijn van Meytens.

Spiegelzaal
16^e vertrek

De spiegelzaal diende onder Maria Theresia als zaal voor festiviteiten in huiselijke kring, o.a. voor kleine concerten. Hier speelde in 1762 de 6-jarige Mozart zijn eerste concert in bijzijn van de keizerin. Na het concert – schreef aldus de trotse vader – is „Wolferl op de schoot van Hare Majesteit gesprongen en heeft haar omhelsd en uitbundig gezoend.“

De Rosa-kamers
vertrekken 17,18 en 19

Dit vertrek, net als de volgende twee, is naar de kunstenaar Jozef Rosa genoemd, die de landschappen heeft geschilderd. Het linker, direkt naast de deur, toont de Habichtsburg in het Zwitserse Aargau – het stamslot van de Habsburg dynastie. Let u ook op het portret van Maria Theresia van de hofschilder Martijn van Meytens. Maria Theresia was een buitengewoon energieke vrouw – na de dood van haar vader lukte het haar, het Habsburgse Rijk tijdens de Oostenrijkse Successieoorlog, tegen half Europa te verdedigen. Zij regeerde in de Habsburgse erflanden, terwijl haar gemaal, Frans Stefan van Lotharingen, keizer was van het Heilige Roomse Rijk. Frans I. Stefan wjdde zich vooral aan zijn persoonlijke interesses – de natuurwetenschappen en de economie, de politieke zaken liet hj aan zijn vrouw over.

Grote en kleine galerij
vertrekken 21 en 22

De grote galerij, het hart van het slot, werd door de keizerlijke familie benut voor bals, ontvangsten en galadiners. Met een lengte van meer dan 40 meter en een breedte van bijna 10 meter vormde de grote galerij de ideale omlijsting voor feesten aan het hof. Dankzij de spiegels van kristal, de vergulde stucversieringen en de fresco’s aan het plafond is de zaal een pronkstuk van de rokoko. De fresco’s, een loflied op de heerschappij van Maria Theresia, stammen van de Italiaanse schilder Gregorio Guglielmi. In het middelste zitten Frans Stefan en Maria Theresia op hun troon, omringd door personifcaties van de deugden van een heerser. Rondom deze centrale groep zijn de kroonlanden met hun rijkdommen afgebeeld. De beide grote, vergulde luchters van houtsnijwerk waren elk voorzien van 70 kaarsen , voordat in het paleis in 1901 elektrisch licht werd geïnstalleerd. Sinds het einde van de monarchie wordt de grote galerij ook gebruikt voor concerten; in 1961 vond hier de historische ontmoeting plaats tussen de presidenten Kennedy en Chroestjov.

De kleine galerij ligt aan de tuinkant van het paleis. Deze diende voor feesten in huiselijke kring en biedt een heerlijke blik op de tuin en op de Gloriette, die nog ten tijde van Maria Theresia werd gebouwd. Sinds de laatste restauratie glanst de kleine galerij weer in zijn oorspronke-lijke, witte beschildering uit de 19^e eeuw.

Rond en ovaal Chinese kabinet
vertrekken 23 en 24

Aan beide uiteinden van de kleine galerij bevinden zich Chinese kabinetjes: links een ovaal, rechts een rond. Maria Theresa had een grote voorliefde voor de kunst uit China en Japan, die toendertijd in de mode waren. In de witte lambrizing zijn kostbare chinese lakpanelen aangebracht. Uit hun vergulde omlijstingen komen kleine consoles naar voren, waarop blauwwit porcelein staat . Opmerkelijk is ook de parketvloer met zijn kunstig inlegwerk. Beide kabinetjes dienden als speel- en conferentiesalons. In het ronde Chinese kabinet vonden de geheime conferenties en besprekingen tussen Maria Theresia en haar staatskanselier Kaunitz plaats.

Carrousselkamer
25^e vertrek

Dit vertrek heeft zijn naam aan het ilnker van de 2 grote schilderijen te danken. Het toont het dames-carroussel, dat Maria Theresia in 1743 in de winterrijschool in de Hofburg organiseerde, om daarmee de herovering van Praag tijdens de Oostenrijkse successieoorlog te vieren. In deze winterrijschool – de huidige Spaanse Rijschool – vinden ook vandaag de dag nog de voorstellingen van de Lipizaanse

paarden plaats; onderaan op het schilderij rijdt Maria Theresia op een Lipizzaner voor haar hofdames vooruit. Links ziet u een portret van Karel Vi, de vader van de vorstin, in een prachtig Spaans gewaad.

Ceremoniezaal

26° vertrek

In deze zaal vonden onder Maria Theresia kleine ceremoniele plechtigheden, naar aanleiding van een doop of een huwelijk, plaats. De schilderijencyclus aan de muren laten de feestelijkheden, naar aanleiding van het huwelijk van haar oudste zoon en opvolger, Jozef II, met de Bourbonse prinses, Isabella van Parma, zien. Het grootste schilderij, links, toont de intocht van Isabella met een gevolg van 98 koetsen, waarbij alle aanwezige gasten – de gehele Europese hoge aristocratie – te herkennen zijn aan hun familiewapens op de koetsen Tussen al deze schilderijen hangt het, misschien wel, bekendste portret van Maria Theresia. De „eerste dame van Europa“ presenteert zich hier in een kostbaar gewaad van Brabants kant.

Hier eindigt de Imperial Tour.

U bent hier in het laatste vertrek van uw bezichtiging . Wij bedanken u voor uw bezoek en het zou ons verheugen, u in de keizerlijke meubelverzameling in het Hofmobiliendepot – het Meubel Museum Wenen – en de keizerlijke appartementen met het Sisimuseum en de Zilverkamer in de Hofburg te mogen begroeten.

Nadere inlichtingen omtrent deze musea zijn bij de informatie verkrijgbaar.

Tot ziens !

.....

Om de **Grand Tour te kunnen voortzetten, moet u hier uw kaartje laten zien**. Rechts is het banket en het souper in de pronkzalen van de Hofburg te zien, aan de andere kant van de ceremoniezaal de huwelijksinzegening in de Augustijnse kerk alsmede een operaserenade in de grote Redoutenzaal van de Hofburg.

Opmerkelijk is de nauwgezetheid van de details van de gebouwen, de personen, hun kleding en zelfs het serviesgoed.

Op het schilderij links van de toegang tot het volgende vertrek wordt op een bijzonder detail gewezen: het kind, dat men daar achter het plexiglas ziet, is de kleine Mozart, die eigenlijk helemaal niet bij deze festiviteiten aanwezig was, omdat hij in het jaar van de huwelijksluiting – 1760 – pas 4 jaar oud was en nog in Salzburg woonde. De voltooiing van deze schilderijencyclus duurde enkele jaren en Mozart klom in de tussentijd op tot een musicus, die in heel Europa werd gevierd, waarop hij achteraf nog op dit schilderij werd vereeuwigd.

Blauwe Chinese salon

28° vertrek

De blauwe, Chinese salon werd aan het begin van de 19de eeuw ingericht met de huidige wandbekleding van , met de hand beschilderd rijstpapier, uit de 18de eeuw. U bevindt zich hier in een, historisch gezien, zeer belangrijke zaal: hier werden de verhandelingen gevoerd, die ertoe leidden, dat op 11 november 1918 de laatste keizer, Karel I, afstand moest doen van zijn regeringsbevoegdheid. De dag erop werd de republiek uitgeroepen en daarmee kwam een einde aan de heerschappij van de Habsburgers, die meer dan 600 jaar had geduurd. Karel wilde echter niet afdanken en werd uiteindelijk met zijn gezin verbannen. Hij stierf in 1922 , pas 35 jaar oud, op Madeira; zijn vrouw Zita stierf in 1989 en werd als laatste keizerin van Oostenrijk bijgezet in de keizerlijke crypte in Wenen.

Vieux laque kamer

29° vertrek

De vieux laque kamer werd na de plotselinge dood van haar geliefde gemaal, Frans Stefan, in 1765, door Maria Theresia tot herdenkingskamer omgebouwd. Zwarte lakpanelen, die uit Peking stammen, werden in de notenhouten lambrisering aangebracht en voorzien van vergulde omlijstingen. Maria Theresia heeft vanaf dat tijdstip alleen nog maar rouwkleding gedragen. In haar gebedenboek vond men na haar dood een briefje, waarop zij de gelukkige tijd van haar huwelijk tot aan het aantal uren heel nauwkeurig had genoteerd.

Let u op de portretten, die door Maria Theresia speciaal voor deze herdenkingskamer in opdracht werden gegeven. In het midden ziet u Frans I Stefan, geschilderd door Pompeo Batoni. Van dezelfde schilder stamt ook het dubbel portret van Jozef II en zijn broer Leopold, dat in 1769 in Rome tot stand kwam. Jozef staat naast de tafel, waarop een exemplaar van Montesquieu’s „L’esprit des lois“ ligt, één van de belangrijkste werken van de Verlichting, en dat de beslissingen van de jonge keizer sterk beïnvloedden.

Napoleonkamer

30ste vertrek

De Napoleonkamer herinnert aan de keizer der Fransen, die hier – in de voormalige slaapkamer van Maria Theresia – zijn intrek had genomen tijdens de beide bezettingen van Wenen, in 1805 en 1809. Door het huwelijk van Napoleon met Marie Louise, dochter van keizer Frans II / I, kleinzoon van Maria Theresia, in het jaar 1810 werd de vrede tussen de beide machthebbers bezegeld. Na de val van Napoleon keerde Marie Louise met haar zoon tijdelijk aan het Weense Hof terug. In het kader van het Weense Congres in 1814/15 viel haar uiteindelijk het hertogdom Parma toe – echter onder de voorwaarde, dat haar zoon, de hertog van Reichstadt, in Wenen zou blijven. De kleine “prins Franzl”, zoals hij aan het hof werd genoemd, moest als zoon van Napoleon, op verzoek van de Europese machten, politiek onbeduidend blijven en aan het Weense Hof onder de hoede van zijn grootvader geïsoleerd opgroeien. Zoals alle mannelijke Habsburgers leerde hij ook – de traditie van de familie volgend – een burgerlijk ambacht en zodoende is hij op dit schilderij als kleine tuinman afgebeeld; de kuifleeuwerik op het tafeltje was zijn lievelingsdier. De hertog stierf in 1832 op 21-jarige leeftijd aan tuberculose; de buste toont hem op zijn sterfbed.

De Rijkkamer, met de Rijkkeizerin Maria Theresia, 1789, van de hand van Johann Nepomuk Mader

In het volgende (31ste) vertrek, de **porceleinkamer**, stappen we weer terug in de tijd van Maria Theresia, die dit kleine vertrek als speel- en werkkamer benutte. Blauw en wit geschilderd houtsnijwerk, dat porcelein moet voorstellen, bedekt de vier wanden en het plafond. Hierin zijn 213 blauwe tekeningen met oostindische inkt verwerkt, die door Frans Stefan en enkele van zijn kinderen zijn uitgevoerd en zelfs zijn gesigneerd. Één van hen, Maria Christina, is op een van de portret-medailles afgebeeld. Zij was de lievelingsdochter van de keizerin en mocht , als enige, met de man trouwen, die zij lief had – hertog Albert van Sachsen – Teschen.

Miljoenenkamer

32° vertrek

U staat nu in het kostbaarste vertrek van het paleis, de zogenaamde miljoenenkamer. Het heeft deze naam te danken aan de lambrisering van zeer zeldzaam rozenhout, waarin Indo-perzische miniatuurtjes zijn aangebracht. Deze miniatuurtjes laten scènes zien uit het privé- en hofleven van de Mogulheersers in India in de 16de en 17de eeuw. Ze werden door leden van de keizerlijke familie in stukken gesneden en in een soort collage tot nieuwe composities verwerkt. Aan weerskanten van het vertrek zijn spiegels van kristal geplaatst, zodanig, dat zij de illusie van oneindigheid “voorspiegelen”.

Gobelinsalon

33° vertrek

Niet alleen de muren, maar ook de fauteuils zijn overtrokken met Brusselse wandtapijten uit de 18de eeuw. Die aan de muren laten markt- en haventaferelen zien, die op de zetels de twaalf maanden van het jaar. De nu volgende **werkkamer van aartshertogin Sophie** (34ste vertrek) hoort tot de appartementen van de ouders van Frans Jozef, aartshertog Frans Karel en aartshertogin Sophie, die hier in de 19de eeuw woonden. De eerzuchtige moeder Sophie streefde niet alleen energieek en succesvol het doel na, haar zoon op de Habsburgse troon te zetten, maar was tevens zijn belangrijkste politieke raadgeefster – tijdgenoten beschreven de aartshertogin als de “enige man aan het Weense Hof”. Zij had tot haar schoondocher, keizerin Elisabeth, wier tante zij eveneens was!, een zeer gespannen verhouding en droeg het hare ertoe bij, waardoor Sisi zich nooit op haar gemak voelde aan het Weense hof. Elisabeth klaagde dikwijls over de voortdurende controle en betutteling door haar schoonmoeder.

Rode salon

35° vertrek

De portretten in dit vertrek tonen ons keizers vanaf het einde van de 18de eeuw : Maria Theresia’s zoon Leopold II, die Jozef II opvolgde; naast hem zijn zoon Frans, de laatste keizer van het Heilige Roomse Rijk. In 1806 werd hij, ten gevolge van de Napoleontische oorlogen, gedwongen, dit rijk te ontbinden en het Keizerrijk Oostenrijk uit te roepen. Zo werd uit Frans II., de laatste Rooms-Duitse keizer, Frans I., de eerste keizer van Oostenrijk. De Habsburgse traditie volgend, huwelijkte Frans II/I zijn eerste dochter, Marie Louise, uit aan Napoleon; zijn tweede, Leopoldine, aan de keizer van Brazilië. Op de schildersezel ziet u een portret van haar. De volgende portretten zijn die van keizer Ferdinand I. en zijn gemalin Maria Anna. Ferdinand was de oudste zoon van Keizer Frans en werd in de volksmond liefdevol „Ferdinand de goedmoedige” genoemd. Hij leed aan epilepsie en was niet in staat om te regeren. De eigenlijke heerser van de Oostenrijkse monarchie in deze periode was de Staatskanselier Metternich, ook de “koetsier van Europa” genoemd, die met veel behendigheid en diplomatie de Europese politiek leidde.

Rijke kamer

37° vertrek

De “rijke kamer” is genoemd naar het enige behouden gebleven paradebed van het Weense Hof. Het werd ten tijde van het huwelijk van Maria Theresia vervaardigd en stond oorspronkelijk in haar privé-vertrekken in de Hofburg. Bij dit pronkbed van rood fluweel met een kostbaar borduurwerk van goud- en zilver draad horen ook delen van de voormalige wandbekleding met geborduurde, architectonische elementen.

Werkkamer van Frans Karel

38° vertrek

Dit vertrek, evenals de aangrenzende salon, werd in de 19de eeuw bewoond door de vader van keizer Frans Jozef, aartshertog Frans Karel.

De schilderijen verplaatsen ons weer in de tijd van Maria Theresia. Het beroemde familieportret van Martijn van Meytens laten keizer Frans Stefan en Maria Theresia zien, omringd door hun talrijke kinderen. Het keizerlijk paar had 16 kinderen (11 dochters en 5 zonen), waarvan 11 in leven zijn gebleven. Twee later geboren en 3 reeds gestorven kinderen staan er niet op. Het hoorde tot de belangrijkste taken van een heersersfamilie, voor zoveel mogelijk erfenamen te zorgen, om het voortbestaan van de dynastie te verzekeren. Tegenover het familieportret ziet u afbeeldingen van die vrouwen, die een belangrijke rol hebben gespeeld in het leven van Maria Theresia. Rechts, naast de spiegel, haar moeder Elisabeth Christine; links ervan ziet u een portret van gravin Fuchs, eerst gouvernante en later vertrouwelinge van de vorstin. Als enige niet-Habsburgse liet Maria Theresia haar in de keizerlijke grafkelder onder de Capucijnse kerk bijzetten als uitdrukking van haar genegenheid.

Jachtkamer

40e vertrek

De Habsburgse heersers waren hartstochtelijke jagers - o.a. de ouders van Maria Theresia, Karel VI. en zijn gemalin Elisabeth Christine, die u hier in jachtkostuum kunt zien. Tussen hen in, een jeugdportret van de gemaal van Maria Theresia, Frans Stefan. Ook Frans Jozef stond bekend om zijn passie voor de jacht: reeds als kind heeft hij in het park van Schönbrunn mussen en duiven geschoten. Een ander schilderij toont op de achtergrond het voormalige barokke jachtslot Schönbrunn, zoals het door Fischer von Erlach was gebouwd.

Wij danken u voor uw bezoek en het zou ons verheugen, u in het Meubel Museum Wenen, het voormalige hofmobiliendepot, te mogen begroeten, alwaar zich een grote verzameling aan meubilair van de keizerlijke familie, vooral uit de Biedermeiertijd, bevindt. Verder kunnen wij een bezoek aan de Weense Hofburg met de keizerlijke appartementen, het Sisimuseum en de Zilverkamer aanbevelen. Nadere inlichtingen kunt u bij de informatie verkrijgen. Tot ziens !

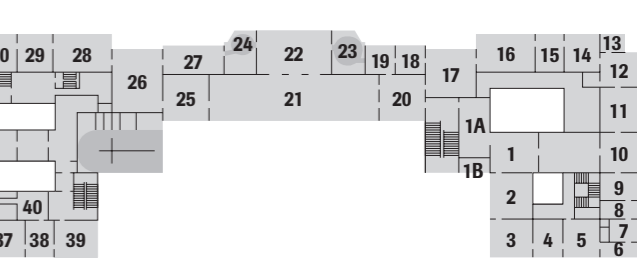
De Rijkkamer

De Rijkkeizerin

De Rijkkeizerin

De Rijkkeizerin

Plattegrond van de eerste verdieping van het hoofdgebouw

Plattegrond van de eerste verdieping van het hoofdgebouw met de nummering van de kamers

1	Kamer van de lijfwacht
1A	Visgraatkamer
1B	Buro van de vleugeladjutant
2	Biljartzaal
3	Walnotenhouten kamer
4	Werkkamer van Frans Jozef I
5	Slaapkamer van Frans Jozef I
6	Westelijk balkonkabinet
7	Stiegenkabinet
8	Toiletkamer
9	Gemeenschappelijke slaapkamer
10	Salon van keizerin Elisabeth
11	„Marie Antoinette“ kamer
12	Kinderkamer
13	Ontbijtkabinet
14	Gele salon
15	Balkonkabinet
16	Spiegelzaal
17	Grote Rosakamer
18	Tweede kleine Rosakamer
19	Eerste kleine Rosakamer
20	Lantarenkamer
21	Grote galerij
22	Kleine galerij
23	Ronde chinese kabinet
24	Ovale chinese kabinet
25	Carrousselkamer
26	Ceremoniezaal
27	Paardenkamer
28	Blauwe chinese salon
29	Vieux-laque-kamer
30	Napoleonkamer
31	Porceleinkamer
32	Miljoenenkamer
33	Gobelinsalon
34	Werkkamer van aartshertogin Sophie
35	Rode salon
36	Oostelijk balkonkabinet
37	Rijke kamer
38	Werkkamer van aartshertog Frans Karel
39	Salon van aartshertog Frans Karel
40	Jachtkamer

Plattegrond van de eerste verdieping van het hoofdgebouw met de nummering van de kamers

Plattegrond van de eerste verdieping van het hoofdgebouw met de nummering van de kamers

Plattegrond van de eerste verdieping van het hoofdgebouw met de nummering van de kamers

Plattegrond van de eerste verdieping van het hoofdgebouw met de nummering van de kamers

Plattegrond van de eerste verdieping van het hoofdgebouw met de nummering van de kamers

Plattegrond van de eerste verdieping van het hoofdgebouw met de nummering van de kamers

Plattegrond van de eerste verdieping van het hoofdgebouw met de nummering van de kamers

Plattegrond van de eerste verdieping van het hoofdgebouw met de nummering van de kamers

